

ปัจจัยพื้นฐานในการสร้างอำนาจทางการเมืองของซูการ์โน

ปัจจัยพื้นฐานในการสร้างอำนาจทางการเมืองของซูการ์โนมีหลายอย่าง แต่เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับการสร้างอำนาจทางการเมืองแล้ว สามารถจำแนกปัจจัยพื้นฐานออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ ๒ ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนที่เป็นพื้นฐานและส่วนที่สนับสนุน ส่วนที่เป็นพื้นฐานเกิดจากการกระทำของลัทธิอาณานิคมอันก่อให้เกิดปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สำหรับส่วนที่สนับสนุนเกิดจากการที่ซูการ์โนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง ซึ่งทั้ง ๒ ส่วนมีความสัมพันธ์กับการสร้างอำนาจทางการเมืองในลักษณะที่เป็นตัวเร่งให้คิดทำการปฏิวัติ

๑. ส่วนที่เป็นพื้นฐาน

ปัจจัยพื้นฐานในการสร้างอำนาจทางการเมืองของซูการ์โนเฉพาะส่วนที่เป็นพื้นฐาน เกิดจากการกระทำของลัทธิอาณานิคม ซึ่งนำไปสู่ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ปัญหาต่างๆ เหล่านี้กลายเป็นภาระแจกจ่ายสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคม และสภาพของสังคมนี้เองจะไปสัมพันธ์กับการสร้างอำนาจทางการเมืองของซูการ์โนในลักษณะที่เป็นมูลเหตุจูงใจให้บังเกิดความรู้สึกนึกคิด เพราะความจริงในเรื่องนี้สามารถยืนยันได้ตามแนวความคิดของมาร์กซ์ที่บรรยายความสัมพันธ์ระหว่างสภาพชีวิตทางวัตถุของมนุษย์กับความคิดเห็นของมนุษย์ว่า "ความรู้สึกสำนึกของมนุษย์ไม่ได้กำหนดสภาพความเป็นอยู่ของเขา ตรงกันข้าม สภาพความเป็นอยู่ของสังคมที่มนุษย์กำลังเผชิญอยู่นั้นเป็นตัวกำหนดความรู้สึกนึกคิดของเขาต่างหาก"^๑

๑.๑ ปัญหาทางการเมือง การเมืองของอินโดนีเซียในระยะเริ่มแรกที่ตกเป็นอาณานิคม ถูกควบคุมโดยบริษัทดัตช์อีสต์ เพราะบริษัทดังกล่าวได้รับพระบรมราชานุญาตจากกษัตริย์แห่งเนเธอร์แลนด์ให้ทำเช่นนั้น บริษัทถือว่าภายใต้นโยบายผูกขาดและนโยบายขยายอิทธิพลนั้น การค้าจะรุ่งเรืองต้องมีอำนาจ อำนาจจะเกิดขึ้นได้ต้องควบคุมการเมือง บริษัทจึงได้ก่อตั้งทหาร

^๑ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, เรื่องเก็บ, หน้า ๒๘ - ๒๙.

กษัตริย์อินโดนีเซียติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ คริสตศตวรรษ (ค.ศ. ๑๕๙๖ - ค.ศ. ๑๗๔๘) หลังจากนั้นการเมืองตกไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์โดยตรง แต่แทนที่จะพัฒนาการเมืองให้สามารถปกครองตนเองได้ในอนาคตโดยการพัฒนายาน้ำ สถาบัน กองทัพ ระบบราชการและศาลอย่างกับที่อังกฤษทำกับดินแดนที่ตกเป็นอาณานิคมของเขา เนเธอร์แลนด์กลับควบคุมเข้มแข็งขึ้นไปอีก รวมอำนาจไว้ที่เมืองแอม และพยายามจะคุกคามอินโดนีเซียทำนองเดียวกันนโยบายอาณานิคมของฝรั่งเศส แม้ว่าจะได้จัดตั้งสภาประชาชนขึ้นมา เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนของชาวอินโดนีเซียได้ เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองและการปกครอง แต่สภาดังกล่าวไม่มีความหมายอะไรต่อชีวิตการเมืองของชาวอินโดนีเซียเลย เพราะในขณะที่ชาวอินโดนีเซียมีจำนวนมาก แต่กลับมีผู้น้อย ส่วนชาวต่างชาติมีจำนวนน้อยกลับมีผู้น้อยมาก สมาชิกสภาประชาชนใน ค.ศ. ๑๙๑๘ - ค.ศ. ๑๙๒๒ ยอมแสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคในทางการเมืองอย่างเด่นชัด คือ

ค.ศ.	ผู้แทนชาวอินโดนีเซีย	ผู้แทนชาวต่างชาติ
๑๙๑๘ - ๑๙๒๐	๑๕	๒๓
๑๙๒๑ - ๑๙๒๓	๒๐	๒๔
๑๙๒๔ - ๑๙๒๖	๒๐	๒๔

เนเธอร์แลนด์มีจุดประสงค์อย่างเดียวกันที่จะปกครองอินโดนีเซียไว้ให้นานแสนนานเท่าที่จะนานได้ เพื่อจะได้ใช้ดินแดนนี้ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนแรงงานคนอย่างเหลือเฟือเพื่อผลิตสินค้าทางเกษตรส่งไปบำบัดความท้องกรของตลาดในยุโรปและนำเงินไปบำรุงความยากจนของเนเธอร์แลนด์เอง ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั่วประเทศ เหตุการณ์ที่เกิดจากการปกครองของอาณานิคมและนำไปสู่ความรุนแรงเป็นอย่างมาก คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของลัทธิอาณานิคมหลัง ค.ศ. ๑๙๑๖ เพราะเนเธอร์แลนด์ดำเนินการปกครองอินโดนีเซียอย่างเข้มงวดกวดขันมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันมีการกบฏจลาจลของชาวอินโดนีเซียเพื่อต้องการให้หลุดพ้นจากการกดขี่มาเป็นเอกราช แม้จะจลาจลมากเท่าใด การปราบปรามก็ยิ่งทวีความรุนแรง

๘
Bernhard Dahm, Sukarno and the struggle for Indonesian Independence, Translated from the German by Mary F. Somers Heidhues (London: Cornell University Press, 1969), p.87

แรงมากขึ้นทุกที มีการปราบแล้วปราบอีก การจลาจลที่เกิดขึ้นทั่วหมู่เกาะที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) การจลาจลในโมลุกกะ (Moluccas) ภายใต้การนำของปัตตีมุระ (Pattimura) ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๑๖ - ค.ศ. ๑๘๑๘

(๒) สงครามแห่งเกาะชวา (The Java War) ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๒๕ - ค.ศ. ๑๘๓๐ นับว่าเป็นการดิ้นรนอย่างหนักและรุนแรงมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาในอดีต ภายใต้การนำโดยเจ้าชาย ไดโปเนโกโร (Prince Diponegoro) ทำให้ทหารอาณานิคมและชาวชวาตาย ๒๑๕,๐๐๐ คน

(๓) สงครามปาตริ (The Padri War) เกิดในสุมาตราตะวันตก ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๓๐ - ค.ศ. ๑๘๓๗ ภายใต้การนำของทวนกู อิมาม บอนดโจด (Tuanku Imam Bondjol)

(๔) มีการสู้รบระหว่างทหารของรัฐบาลอาณานิคมกับชาวบาห์ลี ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๔๖ - ค.ศ. ๑๘๕๕ ปรากฏว่าผู้บัญชาการทหารของรัฐบาลอาณานิคมถูกฆ่าตายในที่รบ

(๕) สงครามอาห์เจห์ (The Atjeh War) ในสุมาตราตอนเหนือระหว่าง ค.ศ. ๑๘๗๓ - ค.ศ. ๑๘๙๓ ภายใต้การนำของเตกู อุมาร์ (Teuku Umar)

(๖) สงครามที่เกิดขึ้นปาเล็มบัง (Palembang) ทางตอนใต้ของเกาะสุมาตรา ในเกาะกัวหรือเซตีสทอนใต้ ทางตอนใต้ของกาลิมันตันและเกาะบาหลี ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๐๓ - ค.ศ. ๑๙๐๘ และในสุมาตราตอนเหนือภายใต้การนำของ ซิงกา มังการาดจา (Singa Mangaradja) กษัตริย์แห่งบาตัก (Bataks) และผู้นำคนอื่น ๆ และในช่วงเดียวกันนี้ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๐๐ - ค.ศ. ๑๙๑๐ รัฐบาลอาณานิคมใช้วิธีพิชิตปาเล็มบังคัมไปให้เจ้าผู้ครองนครที่ยังมีอำนาจอยู่ประมาณ ๒๕๐ คนทั่วเกาะอินโดนีเซียยอมจำนน และให้ลงนามในสัญญามอบอำนาจแก่รัฐบาลอาณานิคม

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในช่วงระยะเวลาเกือบคริสต์ศตวรรษได้แสดงให้เห็นว่า พื้นแผ่นดินหมู่เกาะอินโดนีเซียถูกเป็นไฟ ซึ่งนำไปสู่การรวมตัวของชาวพื้นเมืองในลักษณะของกระบวนการแห่งชาติ และได้รับการพัฒนามาเป็นกระบวนการชาตินิยม และกระบวนการกอบกู้เอกราชแห่งอินโดนีเซีย

เมื่อการต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชได้ระบาคไปทั่วทุกกระแ่งในภูมิภาคประสมกับความล้มเหลว ผู้นำอินโดนีเซียหลายคนได้เริ่มดิ้นรนเพื่อกอบกู้เอกราชโดยรวมกันเข้าเป็นกระบวนการแห่ง

ชาติเพื่อเอกราชในร่างนี้ได้จัดตั้งสมาคมทางวัฒนธรรมขึ้นในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๐๘ โดยให้ชื่อว่า บุดี อูโตโม (Budi Utomo) ซึ่งหมายถึงความพยายามอันสูงส่ง ภายใต้การนำของมีฎาณชราวอินโดนีเซีย ๔ คน โดยหวังที่จะใช้เป็นองค์การในการร่วมพลังทำลายล้างอำนาจของรัฐบาลอาณานิคมที่ทรยศอนิสหิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นมนุษย์ของชาวอินโดนีเซีย โดยทำการชักชวนการก่อกบฏขึ้นเกิดจากลัทธิอาณานิคม

ในขณะที่มีการทรงชิงอำนาจทางการเมืองนี้เอง องค์การแห่งนี้ได้เปลี่ยนเป้าหมายจากการดำเนินงานในฐานะสมาคมทางวัฒนธรรมมาเป็นเป้าหมายทางการเมือง เพราะได้รับอิทธิพลมาจากการที่ผู้เป็นบรรพชนในการทำสงครามกับรัสเซียเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๑ ซึ่งนับเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของชาวเอเชีย และกลายเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความกั่นทอนของชาติอินโดนีเซียทั้งแผ่นดิน

ใน ค.ศ. ๑๙๑๑ บุดี อูโตโม ได้เปลี่ยนสภาพมาเป็นสมาคมพ่อค้ามุสลิม (Society of Moslem Traders) และได้พัฒนาการต่อสู้กับรัฐบาลอาณานิคมตลอดมา โดยการสร้างองค์การชนชั้นกลางเพื่อการต่อสู้ขึ้นมาภายใต้การสนับสนุนของอุดมธุรกิจการค้าแห่งชาติ

ใน ค.ศ. ๑๙๑๒ สมาคมพ่อค้ามุสลิมได้รับการพัฒนาเป็นสมาคมอิสลามภายใต้การนำของ โอลมา ไชยิด โจโจโรอาโมโนโต ซึ่งในวงนี้เองที่ผู้การโนได้เข้ามาจับบทบาททางการเมืองเป็นอย่างมาก

ใน ค.ศ. ๑๙๑๖ สมาคมอิสลามได้จัดตั้งสภาขึ้นมาและประชุมครั้งแรกในเมืองบันดุง มติที่ประชุมให้การสนับสนุนที่จะจัดให้มีการปกครองตนเองสำหรับอินโดนีเซีย นอกจากนี้สมาคมอิสลามยังได้เสนอขอตกลงทาง ๆ กับรัฐบาลอาณานิคม เสนอให้ออกกฎหมายประกันมาตรฐานระดับต่ำสุดของสังคม แต่ถูกคัดค้านโดยเมเซอร์แลนด์

ใน ค.ศ. ๑๙๑๘ สมาคมอิสลามเรียกร้องให้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาขึ้นที่แก่นเนมาสภาประชาชนอันเป็นที่รวมของตัวแทนชาวอินโดนีเซียที่เข้ามาโดยการเลือกตั้งและแต่งตั้งก็ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น

ภายใต้ความกดดันของความไม่สงบในสังคมอันเนื่องมาจากการกระทำของรัฐบาลอาณานิคม และการชักชวนของสมาคมอิสลาม ผลักดันให้รัฐบาลเนเซอร์แลนด์ต้องให้คำมั่นสัญญาที่จะให้มีการปกครองตนเองแก่อินโดนีเซีย ซึ่งเรียกว่า "คำปฏิญาณแห่งเค็อนพุดูเจิกายัน" (The

November Pledge) แต่ไม่มีผลในทางปฏิบัติ

ใน ค.ศ. ๑๙๖๐ ภายหลังจากที่สมาชิกอิสลามแตกแยกกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองขัดกัน ทำให้ฝ่ายชายและฝ่ายขวาแยกกันออกไปตั้งพรรคการเมืองและทำการต่อสู้ขัดขวางการกดขี่ของรัฐบาลอาณานิคมแกมวิธีการและอุดมการณ์ของพรรค

เมื่อสภาพทางเศรษฐกิจเสื่อมโทรมลงทุกวัน ปรากฏว่าการสไตรก์ไม่ยอมทำงานเพิ่มขึ้น ทุกระยะ รัฐบาลอาณานิคมก็ทำการปราบปรามอย่างทารุณและมีการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ใช้เป็นหลักในการปกครองภายในเพื่อขัดขวางและประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีบัญญัติขึ้นโดยรัฐบาลอาณานิคมตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๖๓ โดยผนวกข้อจำกัดที่เข้มงวดมากขึ้นมากขึ้นอันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของชาวอินโดนีเซียในการที่จะประชุมหรือพูดหรือแสดงออกโดยการใช้เงิน

ใน ค.ศ. ๑๙๖๕ สมาชิกนักศึกษาชาวอินโดนีเซียภายใต้การนำของฮักกา และผู้นำคนอื่นได้ขยายอิทธิพลออกไปอย่างกว้างขวางในการขัดขวางและไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลอาณานิคมภายใต้ "กระบวนการกอบกู้เอกราช" นอกจากนี้ฮักกายังได้เข้าร่วมประชุมกับชาติต่าง ๆ ในยุโรป เพื่อต่อต้านมติจักรวรรดินิยมที่กำลังถูกขับประเทศต่าง ๆ

ในที่สุดสมาชิกอิสลามซึ่งมีสมาชิกเพิ่มขึ้นตลอดเวลาใน ค.ศ. ๑๙๖๖ มีสมาชิก ๕๓,๐๐๐ คน เพิ่มขึ้นเป็น ๑๕๐,๐๐๐ คน ใน ค.ศ. ๑๙๖๓ และใน ค.ศ. ๑๙๖๔ - ค.ศ. ๑๙๖๕ ได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนี้ ๓๖๖,๕๑๓ คน ๓๑๕,๖๕๑ คน ๒๑๓,๓๗๗ คน ๒๖๘,๓๕๕ คน และ ๓๘๕,๕๑๐ คน จนกลายเป็นศูนย์กลางแห่งความสามัคคีและเป็นที่มาของพรรคชาตินิยมและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซีย

สำหรับซุการ์โนเป็นผู้นำพรรคชาตินิยมซึ่งแยกมาจากสมาชิกอิสลาม มีเป้าหมายในการต่อสู้ที่แน่วแน่และรักคุณ คือเอกราชที่สมบูรณ์และไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลอาณานิคม และใช้พรรคชาตินิยมเป็นองค์การทำลายล้างอำนาจรัฐบาลอาณานิคมตลอดมา

๑.๒ ปัญหาทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่อินโดนีเซียตกเป็นอาณานิคม นโยบายที่บริษัทอีสต์อินดีส์ และรัฐบาลอาณานิคมนำมาใช้ในการดำเนินการก็มีหลายอย่าง แต่ที่สำคัญคือ นโยบายผูกขาดนโยบายขยายอิทธิพล นโยบายการเพาะปลูก และนโยบายจริยธรรม

๑.๒.๑ ภายใต้นโยบายผูกขาดและนโยบายขยายอิทธิพลมีการผูกขาดพื้นที่การผลิต

^๕ Ibid., pp.12 - 13.

^{๑๐} Information Service Indonesia, Indonesia (Bangkok: Embassy of the Republic of Indonesia in Thailand, 1974), pp.26 - 27.

ผูกขาดสินค้าสำคัญ ๆ ทุกชนิดที่ผลิตได้ ผูกขาดกลไกการผลิต ผูกขาดพื้นที่ทำการค้า ผูกขาดจำนวน
สินค้าเขาออก ผูกขาดการขนส่งภายในนโยบายขยายอิทธิพล มีการพัฒนากองทัพ อาวุธยุทโธปกรณ์
สร้างป้อมปราการรอบคันบังคับบัญชาการค้าและออกกฎหมายบังคับกับประชาชน

๑.๒.๒ ภายใต้นโยบายการ เพาะปลูก มีการบังคับให้ปลูกพืชเฉพาะที่จะส่ง เป็นสินค้า
ไปป้อนตลาดในยุโรป ผลิตผล ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทำการ เพาะปลูกส่งให้รัฐบาลอาณานิคม

๑.๒.๓ ภายใต้นโยบายจริยธรรมแม้ว่าจะไม่มีการบังคับให้ปลูกพืช เหมือนกับในสมัยที่
ใช้นโยบายการ เพาะปลูกก็จริง แต่สภาพเศรษฐกิจก็ไม่ได้ดีขึ้นเลย เพราะการกดขี่ไปอยู่ในกำมือของ
พ่อค้าคนกลางซึ่งเป็นชาวต่างชาติ นอกจากนั้นพ่อค้าชาวฮอลันดาโดยรวมมีกับหัวหน้าหมู่บ้านชาว
ท้องถิ่นจากราษฎร ประชาชนที่ยากจนไม่มีโอกาสที่จะจับจองที่ดินได้ก็ต้องกลายเป็นผู้เช่าที่ทำงาน โครง
สร้างทางเศรษฐกิจแทนที่จะตอบสนองการทำมาหากินของประชาชนกลับไปตอบสนองการค้าของ

เนเธอร์แลนด์ เพราะเศรษฐกิจตกอยู่ในอิทธิพลของการค้าต่างประเทศ มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
ชาติของอินโดนีเซียที่มีอยู่เพื่อความร่ำรวยของเมืองแม่ ก่อตั้งโรงงานถลุงแร่ เจาหน้าที่ระดมเงินที่ทำ
งานล้วนแต่เป็นชาวต่างชาติ ส่วนชาวพื้นเมืองตกอยู่ในฐานะผู้ขายแรงงาน การขยายธุรกิจการค้า
ไม่ได้ทำไปเพื่อปรับปรุงสวัสดิภาพของประชาชน แต่ทำไปเพื่อขยายความยิ่งใหญ่ทางการค้าของ

เนเธอร์แลนด์ ความร่ำรวยที่เนเธอร์แลนด์ทยอยส่งกลับไปยังบารุงความเป็นอยู่ของเนเธอร์แลนด์นั้น
มีมากมาย เช่น ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๓๔ - ค.ศ. ๑๘๗๗ ผลิตผลและภาษีที่ส่งไปเนเธอร์แลนด์รวม
๒๖๕ ล้านกิลเดอร์ งบประมาณรายจ่ายที่จ่ายไปเพื่อสร้างทางรถไฟและอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อส่งมา
ปราบกระบวนกบฏเอกราชปีละประมาณ ๘๓๒ ล้านฟลอริน ได้มาจากอินโดนีเซียประมาณ ๕๐%

นับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๖๐ - ค.ศ. ๑๘๓๐ มูลค่าสินค้าเขาออกเพิ่มจาก ๑๐๗ ล้านกิลเดอร์ เป็น
๑,๑๖๐ ล้านกิลเดอร์ และการค้าใน ค.ศ. ๑๘๓๐ สินค้าต่าง ๆ ที่ส่งออกมีมูลค่าถึง ๑๗๓ ล้าน
กิลเดอร์ โดยไม่คิดค่าน้ำมันซึ่งมีมูลค่าถึง ๑๕๐ ล้านกิลเดอร์ เขาไปควย เนเธอร์แลนด์นำกลับไป
บารุงเมืองแม่หมด นโยบายการเก็บภาษีของเนเธอร์แลนด์ที่กระทำกับอินโดนีเซียนั้นรุนแรงมากที่สุด ซึ่ง
ชุกการโนยอมรับว่าเป็นมูลเหตุที่กระทบกระเทือนจิตใจเขามาก เพราะผลจากการกระทำเช่นนั้นทำ
ให้ประชาชนยากจนลงทุกวัน จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในจำนวนสินค้าที่ผลิตได้ทั้งหมดจะส่งไปขาย

ตลาดยุโรป รายได้จากการขายสินค้ารัฐบาลอาณานิคมจะจัดเก็บส่งไปเมืองแม่ถึง ๑๐๐ % แต่ใน
ช่วง ค.ศ. ๑๘๒๐ - ค.ศ. ๑๘๓๐ ปรากฏว่าเนเธอร์แลนด์เก็บภาษีได้และนำกลับไปเมืองแม่ถึง
๒๒๐.๔ % ราษฎรต้องเสียภาษีหนักจึงต้องยากจน ต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงมูลค่าสินค้าที่ได้จากการ
จำหน่ายสินค้า ๑๐๐ % แต่เนเธอร์แลนด์เอากลับไป ๒๒๐.๔ %

ก.ศ.	ขายสินค้าได้เงินตราเข้าประเทศ	รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ก็นำกลับไป
๑๙๒๐	๑, ๑๑๖, ๒๑๓, ๐๐๐	๒, ๒๒๔, ๔๙๙, ๐๐๐ ฟลอริน
๑๙๒๔	๒๓๘, ๒๖๘, ๐๐๐	๑, ๕๓๐, ๖๐๖, ๐๐๐ "
๑๙๒๕	๘๑๘, ๓๙๒, ๐๐๐	๑, ๙๘๘, ๙๙๘, ๐๐๐ "
๑๙๒๖	๘๖๕, ๓๐๘, ๐๐๐	๑, ๕๖๘, ๓๙๓, ๐๐๐ "
๑๙๒๗	๘๗๑, ๙๗๒, ๐๐๐	๑, ๖๒๘, ๙๙๕, ๐๐๐ "
๑๙๒๘	๑, ๐๗๒, ๑๓๙, ๐๐๐	๑, ๕๘๐, ๐๘๓, ๐๐๐ "
๑๙๒๙	๘๖๙, ๙๘๘, ๐๐๐	๑, ๙๘๖, ๑๘๑, ๐๐๐ "
๑๙๓๐	๘๕๘, ๑๕๒, ๐๐๐	๑, ๑๕๙, ๖๐๑, ๐๐๐ "

นอกจากนี้การโน้มน้าวให้เห็นว่าใน ก.ศ. ๑๙๒๔ ภายที่คนแดนตกเป็นอาณานิคมถูกเก็บ โดยรัฐบาลอาณานิคมส่งไปบำรุงเมืองแม่เป็นอัตราส่วนดังนี้ ออฟริกาใต้ ๑๑๘.๗ % ฟิลิปปินส์ ๑๒๓.๑ % อินโดนีเซีย ๑๒๓.๓ % อาเจนตินา ๑๒๔.๗ % อียิปต์ ๑๒๙.๕ % สิงคโปร์ ๑๓๒.๘ % จีน ๑๓๕.๘ % ส่วนอินโดนีเซียรุนแรงกว่าประเทศอื่นถูกเก็บภาษี ๒๒๐.๘ % สำหรับประเทศไทยแม้ว่ามีไตตกเป็นอาณานิคมแต่ก็ถูกเอารัดเอาเปรียบจากการค้าของพ่อค้าต่างชาติด้วย คือ ๑๐๘.๘ % นอกจากนี้รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ก็ยังสร้างหนี้สินไว้ให้อินโดนีเซียแบกภาระภายหลังที่ได้รับเอกราชถึง ๓๓๙ ล้านดอลลาร์อเมริกัน ผลของการเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจนำไปสู่การสไตรคทั่วหมู่เกาะ โดยเฉพาะเกาะชวากับเกาะสุมาตราถึงกลางแล้วข้างต้น

๑.๓ ปัญหาทางสังคม ภายหลังจากที่ตกเป็นอาณานิคมแล้วสภาพของสังคมมีลักษณะที่แตกต่าง ราวกับคนจน คนรวยคือชาวต่างชาติ ส่วนคนจนเป็นชาวพื้นเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผู้มีอำนาจ คือรัฐบาลอาณานิคม และนายทุนกับผู้มีสิทธิ คือชาวพื้นเมือง การเมือง เศรษฐกิจและสังคมตกอยู่ในอิทธิพลของผู้มีอำนาจตลอดมา ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลอาณานิคมพยายามที่จะใช้ระบบแบ่งแยกในสังคม (Separatism) ระหว่างพ่อค้าชาวต่างชาติกับประชาชน กล่าวคือ พ่อค้าต่างชาติคนใดที่สนับสนุนระบบอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์จะได้รับสิทธิพิเศษในทางการค้า การเมือง และการศึกษา ตลอดจนความสะดวกอื่น ๆ จนกลายเป็นอภิสิทธิ์ชนในสังคมเหนือชาวพื้นเมือง กฏ

๑๑
 Sukarno, Dibawah Bendera Revolusi Volume I (Under the Banner of the Revolution Volume I) Djakarta : 1959, pp.99 - 101.

หมายที่๓เป็นหลักในการปกครองชาวพื้นเมือง นอกจากจะให้สิทธิพิเศษแก่พ่อค้าชาวฮอลันดา ชาวฮอลันดาโดยทั่วไป และพ่อค้าชาวต่างชาติที่ทำตัวเป็นสมุนรับใช้ตนแล้ว

กฎหมายและระบับที่มีอยู่ครั้งนั้นในซาคหลักเนติธรรม เพราะวิกรอนสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นมนุษยธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งปรากฏว่าประมวลกฎหมายในยุคนั้นทั้งทางอาญาและทางแพ่งและพาณิชย์เป็นไปจากระบบกฎหมายยุโรป

ส่วนทางด้านการศึกษา ระบบการศึกษาของอินโดนีเซียภายใต้อิทธิพลของลัทธิอาณานิคมก็คือระบบการศึกษาของเนเธอร์แลนด์นั่นเอง เพราะในโรงเรียนทุกโรงเรียนไม่ว่าระดับชั้นมัธยมหรืออุดมศึกษา บังคับให้นักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนภาษาต่างประเทศ และในการวัดผลการศึกษา นักเรียนคนใดไม่เก่งภาษาดีช้ แม้ว่าจะสอบวิชาอื่นได้คะแนนดีก็ยังไม่ได้ หลักสูตรการศึกษาเน้นในเรื่องระบบชลประทาน การสร้างท่าเรือและการค้าทางทะเล ระบบการศึกษาจน ค.ศ. ๑๙๔๕ แม้ว่าจะได้รับการพัฒนาตามนโยบายจริยธรรมก็จริง แต่ยังคงถือว่าเป็น "ระบบทำลายปัญญาชนชาวอินโดนีเซีย"^{๑๒} เพราะปรากฏว่าใน ค.ศ. ๑๙๓๐ จำนวนพลเมืองทั้งหมด ๗๖ ล้านคนไม่มีมหาวิทยาลัยให้เรียน

ใน ค.ศ. ๑๙๒๑ - ค.ศ. ๑๙๒๖ ระหว่างที่ซูการ์โนกำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคในเมืองบันดุง เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนนักศึกษาระหว่างชาวยุโรปกับชาวอินโดนีเซีย และชาวจีนแล้ว จะแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เสมอภาคในทางการศึกษาอย่างเด่นชัดสามอัตราส่วนดังนี้ ๑๒๖ : ๑๒ : ๑๒ นั้นหมายความว่า ในขณะที่ชาวยุโรปได้เรียน ๑๒๖ คน ชาวอินโดนีเซียได้เรียน ๑๒ คน ส่วนชาวจีน ๑๒ คน

การศึกษาในระดับมัธยมในช่วง ค.ศ. ๑๙๒๐ เทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างชาวยุโรป ชาวจีน และชาวอินโดนีเซียได้ดังนี้ พลเมืองชาวยุโรปทั้งสิ้น ๑๒๙,๗๕๐ คน มีนักเรียน ๑,๓๔๔ คน อัตราส่วนเท่ากับ ๑ : ๑๒๖ คน พลเมืองชาวจีนทั้งหมด ๕๕๘,๘๖๘ คน มีนักเรียน ๑๔๕ คน อัตราส่วนเท่ากับ ๑ : ๕,๘๙๔ คน ส่วนอินโดนีเซียมีพลเมืองทั้งหมด ๔๘,๓๐๘,๖๒๐ คน มีนักเรียน ๗๕ คน อัตราส่วนเท่ากับ ๑ : ๖๑๙,๒๙๐ คน^{๑๓}

^{๑๒} R.S.Chavan, Nationalism in Asia (New Delhi : Sterling Publishers PVT.LTD., 1973), pp.274 - 275.

^{๑๓} Bernhard Dahm, op.cit., pp.29 - 30.

๒. ส่วนที่สนับสนุน

ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นตัวสนับสนุนการสร้างอำนาจทางการเมืองของชนุการโนเกิดจากการที่ชนุการโนได้เรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจะพิจารณาโดยอาศัยสูตรของลาสเวล (Lasswell's formulation) ตามสูตรดังกล่าวยอมรับว่าผลจากการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมือง (political socialization) ของบุคคลพบว่า การเรียนรู้ในทางการเมืองจะมีผลต่อพฤติกรรมในทางการเมืองเมื่อบุคคลเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ บุคคลจะคงได้รับการเรียนรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมในลักษณะที่เป็นกระบวนการ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่ประเด้นที่หา ผู้ที่จะมีโอกาสเรียนรู้ทางการเมืองนั้นส่วนมากมาจากครอบครัวของชนชั้นสูงในสังคม เศรษฐายมากกว่าเพศหญิง และมักจะได้รับการศึกษาทั้งแค่งเยาว์ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ ความเชื่อ ค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งแค่งเยาว์จะไปสัมพันธ์กับการพัฒนาทางบุคลิกภาพ และจะมีผลต่อพฤติกรรมในทางการเมืองในนั้นปลาย การเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลต่าง ๆ ได้รับการถ่ายทอดมาจากครอบครัว สถาบันการศึกษา และสื่อสารมวลชน การเรียนรู้ในทางการเมืองของแต่ละบุคคลนั้นจะคงอาศัยเงื่อนไขที่สำคัญบางประการโดยเฉพาะอายุกับสิ่งที่เรียนรู้ของสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ครั้งแรกหรือในระยะเริ่มแรกจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นไปตลอดชีวิต และยากที่จะเปลี่ยนแปลง

เมื่อพิจารณาตามสูตรของลาสเวลแล้วก็พอที่จะจำแนกปัจจัยพื้นฐานส่วนที่เป็นตัวสนับสนุนการสร้างอำนาจทางการเมืองของชนุการโนในลักษณะที่เป็นตัวเร่งให้คิดทำการปฏิวัติล้มล้างอำนาจของรัฐมาดอาณานิคมได้ดังนี้

๒.๑ เนื่องจากชนุการโนสืบเชื้อสายมาจากครอบครัวของชนชั้นปกครองในสังคมนิโคเนียเป็นเกาและเป็นมุรชาคนเดียว จึงได้รับการศึกษาหรือได้รับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งแค่งเยาว์

๑๘
David L.Sills (ed), International Encyclopedia of the Social Sciences Volume 14 (New York: The Macmillan Company and the Free Press, 1972), pp.552 - 554.

บิดาของซูการ์โนเป็นขุนนางเก่าแก่ "ระเคน" (Raden) เป็นชาวชวา มาแต่กำเนิด บรรพบุรุษเป็นสุลต่านแห่งนครเคดือรี (Kediri) ซึ่งมีนิสัยเป็นคนรักชาติยิ่งชีวิต เพราะสืบเชื้อสายมาจากจักรพรรดิโบราณ คือเจ้าหญิงไดโปเนโกโร (Diponegoro) และเสด็จสวรรคตในการทำสงครามแห่งเกาะชวาระหว่าง ค.ศ. ๑๘๒๕ - ค.ศ. ๑๘๓๐ ส่วนมารดาเป็นชาวบาห์ลี เกิดในวงศ์ระกูลชั้นสูง วรรณะพราหมณ์ ดุงของมารดาเป็นนักศรัทธาผู้ศรัทธายิ่งที่ครองเมืองซิงการาดจา (Singaradja) บรรพบุรุษของมารดาเป็นนักรบผู้โหดเหี้ยม และเสด็จสวรรคตในการทำสงครามกับทหารชาวฮอลันดา เนื่องจากเป็นผู้นำคนเดียวของครอบครัวแม้ว่าจะยากจน แต่เนื่องจากบิดาสืบเชื้อสายมาจากชนชั้นปกครอง จึงได้รับสิทธิพิเศษบางอย่าง นับว่าเป็นโอกาสดีที่ช่วยให้ซูการ์โนได้เรียนรู้ทางการเมืองทั้งแก่ยังเยาว์ โดยเฉพาะตั้งแต่อายุ ๑๐ - ๑๒ ขวบ เป็นต้นมา และระหว่างอายุ ๔ ขวบถึง ๘ ขวบ ซูการ์โนได้เรียนรู้ทางการเมืองจากโคม่าไซยิด โจโกรามันโนโต เป็นอย่างมาก

๒.๒ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง ความเชื่อและค่านิยมที่สมาชิกในสังคมยึดถือปฏิบัติกันอยู่ไปสัมพันธ์กับการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ของซูการ์โนเป็นอย่างมาก จึงมีผลต่อพฤติกรรมในทางการเมืองเมื่อซูการ์โนเติบโตเป็นผู้เฒ่าของอินโดนีเซีย

นับตั้งแต่ยังเยาว์ แม้ว่าการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรงที่ได้รับมาจากการถ่ายทอดมาจากบิดามารดา ปู่ และย่าจะไม่มากนัก แต่ซูการ์โนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์ ความเชื่อ และค่านิยมเก่า ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางการเมืองของซูการ์โนในระยะต่อมา ตลอดจนความรักชาติ และทัศนคติที่มีคามารคา ปู่ และย่ามีต่อชาวฮอลันดา สิ่งเหล่านี้ถูกถ่ายทอดมายังซูการ์โนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งช่วยกระตุ้นการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ของซูการ์โนทุกระยะ ทั้งมีคามารคาต่างก็มีความเกี่ยวแก่ชาวฮอลันดาเป็นอย่างมาก เพราะสามารถบรรพบุรุษของเขา ญาติพี่น้องคนใดที่ไม่ถูกฆ่าก็จะถูกเนรเทศไปอยู่ตามเกาะ ทรัพย์สินเงินทองถูกเอาไปริบหมด ประกอบกับบิดามารดาของซูการ์โนมีค่านิยมผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมของชาวชวาที่นับถือศาสนาอิสลาม และชาวบาห์ลีที่นับถือศาสนาพุทธผสมผสานกัน ครอบครัวของซูการ์โนจึงมีความเชื่อในเรื่องพระเจ้า วิญญาณ อำนาจอภินิหาร ดวงชะการากิ และความยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษ ในฐานะเป็นนักรบที่กล้าหาญ และเคยปกครองชาวอินโดนีเซียตลอดมา ก่อนที่จะตกเป็นอาณานิคม ความเชื่อในเรื่องอำนาจ

ของพระเจ้าและดวงวิญญาณของบรรพบุรุษได้รับการถ่ายทอดมายังชูการ์โนโดยบิดาของเขา เช่น เมื่อบิดาทองการให้อำนาจของพระเจ้าและดวงวิญญาณของบรรพบุรุษไปให้เด็กที่อยู่ในร่างกายและวิญญาณของชูการ์โน บิดาจึงได้ปฏิบัติตามความเชื่อของชาวชวาโดยเขาไปนอนเฝ้าเตียงนอนของชูการ์โนในเวลาที่เขาหลับ และอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของพระเจ้าและบรรพบุรุษเขาไปสิงอยู่ในร่างกายของชูการ์โน

ความเชื่อในเรื่องอำนาจอภิไธยและดวงชะตาที่ดี ได้รับการถ่ายทอดมายังชูการ์โนโดยมารดาของเขา เช่น มารดาเป็นชาวบาตัมมีความเชื่อว่าเด็กที่เกิดในยามเช้าตรู้อย่างชูการ์โนนั้นจะเป็นเด็กที่แข็งแรง กล้าหาญ อดทนอดกลั้น และมีคุณสมบัติที่เจริญ และจะมีชีวิตรุ่งโรจน์ในอนาคต ความทะเยอทะยานอันเกิดจากความเชื่อในเรื่องดังกล่าวทำให้มารดาของชูการ์โนเกิดความคิดที่จะให้ชูการ์โนเติบโตขึ้นมาเป็นชาวอินโดนีเซียอย่างแท้จริง เกเรงครัดในระเบียบประเพณีเป็นที่เคารพยำเกรงของประชาชนทุกครั้งที่ชูการ์โนท่องเที่ยวทางไปที่ยิม โดยเฉพาะเมื่อตอนยังเป็นเด็ก มารดามักจะตั้งเสมอว่า จงอย่าลืมเจ้าเป็นเด็กที่เกิดในยามเช้าตรู เจ้าจงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในอนาคต

ชูการ์โนเองก็มีความเชื่อในเรื่องดวงชะตาที่ดีเช่นกัน เขามักจะโอ้อวดเสมอว่า วันเกิดของเขาซึ่งตรงกับวันที่ ๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๐๑ นั้นเป็นวันดีมีมงคล เพราะเป็นราศีเมถุน ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นฝาแฝด เพราะมี ๒ ถึง ๒ ตัว คือวันที่ ๒ และเดือนมิถุนายนเป็นเดือนที่ ๒ ของปี จึงทำให้เขาเป็นคนที่มีอำนาจและพลังอุดมสมบูรณ์ ชูการ์โนยังเชื่ออีกว่า ค.ศ. ๑๙๐๑ เป็นปีแห่งการเริ่มตนคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ จึงเป็นยุคแห่งความรุ่งโรจน์ เป็นยุคที่ชาติต่าง ๆ ทั้งในอเมริกาและเอเชียกำลังเกิดขึ้น

ความยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษซึ่งเป็นนักรบที่เก่งกล้าในการต่อสู้กับพวกฮอลันดานั้นได้รับการถ่ายทอดมายังชูการ์โนโดยปู่และย่า เช่น ปู่และย่าเชื่อว่า ดวงชะตาที่ดีของชูการ์โนเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเขาเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นเพื่อให้ชูการ์โนเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในอนาคตต่อไป จึงพยายามที่จะให้ชูการ์โนได้เจริญเติบโตขึ้นมาในทางดวงความรัก เกเรงพอของประชาชน และพยายามให้ชูการ์โนเกิดความสนใจในเรื่องชาติ รักความยุติธรรม รักประชาชน ช่วยเหลือประชาชนเมื่อตกทุกข์ได้ยาก ปู่และย่าจึงพยายามให้ชูการ์โนรู้หนังสือ เพราะเรื่องแฉะเรื่องหนึ่งตระกูลนามาแฉะนั้น ล้วนแล้วจะสอนให้คนเกิดความรักชาติ จึงรักภักดีต่อชาติ ซื่อสัตย์สุจริต เมื่อมีศัตรูมากคือประชาชน ผู้ปกครองก็จะต่อสู้ด้วยอำนาจอภิไธยโดยอาศัยวิชาไสยศาสตร์ เวทมนต์ คาถาอาคม และเครื่องรางของขลังเพื่อปกป้องประชาชน หนังสือจึงกลายเป็นตัวกระตุ้นให้ชูการ์โนคิดกู้ชาติ ปรากฏว่า

ซูการ์โนชอบหนังสือสูงมากที่สุด และยิ่งไปกว่านั้นในระหว่างที่พำนักอยู่กับซูและยา เมื่ออิกรมีอาการปวดไขตามร่างกาย ยาก็ให้ซูการ์โนนั่งลงเดี่ยวหงายที่ปวดและบอกคนนั้นจะหายจากอาการ เป็นใจอย่างปาฏิหาริย์ ขาวนี่ต้องถือไปทั่วสารทิศในฐานะเป็นเมฆุยมหัทศจรย์ เมื่อซูการ์โนได้มีโอกาสเดินทางไปที่ใด ลักษณะที่ซูการ์โนไม่รับประทานอาหารเช้า จะมีคนแย่งกันเก็บไว้รอต่อไปโดยเฉพาะผู้หญิงที่ของการมีบุตรอย่างซูการ์โน ทองที่โคเฟไม่ตกเป็นเวลานานราษฎรเคียดแค้นในเรื่องทำมาหากิน แต่พอซูการ์โนได้มีโอกาสไปยังที่ตั้งกล่าวนั้นก็ตก พวกนี้บอกกล่าวกันว่าซูการ์โนมีคุณสมบัติของพระวิษณุอยู่ในตัว เมื่ออายุย่างเข้า ๑๐ ขวบ แนวแห่งการเป็นผู้นำก็เกิดขึ้น กล่าวคือได้แสดงออกมาในรูปของความเป็นนาย (Master Karno) บุคลิกดั่งพระที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจคนอื่น (dominant figure) โดยเฉพาะต่อสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูง เมื่ออายุย่างเข้า ๑๒ ขวบ ซูการ์โนประพฤติปฏิบัติตนเป็นหัวหน้ากลุ่มเล็ก ๆ ในการเล่นเกมส์ต่าง ๆ ซูการ์โนเล่นอะไรที่ไหน คนอื่นจะเล่นตาม และเพื่อน ๆ มักจะเรียกเขาว่า "แจกโก" (Djago) หรือ "พอลเดา" (rooster) ซูการ์โนมีนิสัยชอบสนุกสนาน ซุกซน ชอบเป็นนายไม่ในการเล่นเกมส์ แต่ทุกครั้งที่เขาจะจับคู่ต่อสู้หนึ่งขงของบนพื้นหรือในแม่น้ำ และชอบถือการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วจะไปสัมพันธ์กับการพัฒนาทางบุคลิกภาพของซูการ์โน และมีต่อพฤติกรรมในทางการเมืองของซูการ์โนในลักษณะที่เป็นผู้นำแบบอำนาจนิยม

๒.๓ การเรียนรู้ในทางการเมืองของซูการ์โน ได้รับการถ่ายทอดมาจากครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มการเมืองและสถาบันทางการเมือง ตลอดจนสื่อสารมวลชนและการเรียนรู้โดยตนเอง

๒.๓.๑ ครอบครัว ซูการ์โนในระหว่างที่ยังเป็นเด็กนั้น นอกจากจะได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเชื่อ กานินิม และทัศนคติที่มีต่อการปกครองของรัฐบาลอาณานิคมจากบิดา

๑๕
 Gunung Agung (H.K), (ed.), Sukarno : An Autobiography As Told to Cindy Adams (HongKong: Toppan Printing Co. (H.K.) LTD., 1966), pp.17 - 31.
 ๑๖
 Willard A.Hanna, Eight Nation Makers (New York: St. Martin's Press, 1965), pp.5-6, 16.

มารดา ปู่และย่าถึงคราวแล้ว ชูการ์โนยังมีโอกาสได้เรียนรู้ทางการเมืองอย่างกว้างขวางโดย เฉพาะในระหว่างที่อาศัยอยู่กับครอบครัวของโอมมาโซนิค โจโกรามาโมโต เนื่องจากบุคคลดังกล่าว มีอาชีพเป็นนักหนังสือพิมพ์ นักธุรกิจ กวี และผู้จัดตั้งกลุ่มการเมืองขึ้น มีนิสัยชอบแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเมือง มีความรักชาติ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้สันโดษในชัยโยปกครองตนเอง เป็นนักสร้างสรรค์ มีอุดมการณ์ทางการเมืองสูง สามารถสร้างปรากฏการณ์เมือง โคมอากัย หลักศาสนาอิสลามผสมกับคตินิยมมาร์กซ์ซึ่งจนได้ชื่อว่า "กษัตริย์ผู้โรมงกฤษแห่งระวา" และได้ถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ชูการ์โนโดยเฉพาะหลักการทางการเมืองที่สั่งสอนบนพื้นฐานของ หลักศาสนาอิสลาม คตินิยมนิยม คตินิยมสังคมนิยม และหลักมนุษยธรรม ความรักชาติ ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ ความยิ่งใหญ่ของอินโดนีเซียและบรรพบุรุษ โดยอธิบายให้ชูการ์โนเข้าใจถึง เป้าหมายในทางการเมืองของเขา วิธีการต่อสู้ในทางการเมือง เพื่อให้ชูการ์โนรับภาระต่อไป สอนหลักการพูดในที่สาธารณะให้แกชูการ์โน และเขาได้ติดตามโจโกรามาโมโตไปทุกหนทุกแห่ง เมื่อ กอยจกจำ สังเกตหลักการพูด คำพูด การเดินเสียง และการแสดงอาการความเมือ สีหน้า หรือท่าทางประกอบการพูด และบางครั้งได้พูดแทนโจโกรามาโมโต จนชูการ์โนได้รับหน้าที่ในฐานะผู้ช่วย ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตลอดระยะเวลาที่ชูการ์โนพักอาศัยอยู่กับครอบครัวดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้แนะนำให้ชูการ์โนอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับการเมืองและการต่อสู้ของผู้นำทางการเมือง ทั้งรายยุโรป อเมริกา และเอเชีย ส่วนภรรยาของโจโกรามาโมโตได้ยอมรับส่งสอนให้ชูการ์โนเขียน กวีที่เกรงครัดในระเบียบวินัย ขนบธรรมเนียมประเพณี เกรงครัดพอสมควร และขยันหมั่นเพียรใน การศึกษาค้นคว้าความรู้

๒.๓.๒ สถานการณ์การศึกษา โดยเฉพาะในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมที่สุราบายา นอกจากจะได้เรียนรู้เรื่องความแตกต่างระหว่างคตินิยมทุนนิยมกับคตินิยมมาร์กซ์ซึ่งโดย ครูที่โรงเรียนเป็นผู้อธิบายให้ฟังแล้ว ชูการ์โนยังได้เรียนรู้เรื่องวิถีชีวิตเสรีภาพของประชาชนชาว กรีก และสนใจกับคำพูดที่ว่า "ขอให้การกดขี่จงนิมาที แต่เสรีภาพจงรุ่งเรือง" นอกจากนี้ยังได้รับ คำชมเชยจากครูชาวเยอรมันคนหนึ่งว่า "ชูการ์โนจะเป็นผู้นำในการปฏิวัติสังคมในอนาคต" ซึ่ง เป็นคำดังใจแก่ชูการ์โนมากที่สุด การที่ครูกล่าวชมเชยเช่นนั้นก็เพราะเห็นว่าชูการ์โนมักจะแสดง พฤติกรรมที่คอยเฝ้าระเบียบของโรงเรียนที่แสดงให้เห็นว่าไม่ให้ความเสมอภาคแก่ชาวพื้นเมือง เช่น

ในการสอบแต่ละครั้ง การให้คะแนนไม่ยุติธรรม ชูการ์โนจึงกล่าวว่า "การสอบแต่ละครั้งพระเจ้าได้ ๑๐ คะแนน ศาสตราจารย์ได้ ๕ คะแนน อัจฉริยะได้ ๘ คะแนน ฮอดสันดาได้ ๗ คะแนน ชาวอินโดนีเซียได้ ๒ คะแนน แต่ชาวพื้นเมืองไม่เคยได้รับคะแนนเลยเลย"^{๑๗}

๒.๓.๓ กลุ่มการเมือง กลุ่มการเมืองที่ได้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองแก่ชูการ์โนมีมากมาย แต่ที่สำคัญคือ

(ก) กลุ่มการเมืองที่นิยมลัทธิมาร์กซิสต์ ชูการ์โนได้รับการเรียนรู้และความเข้าใจการเมืองตามแนวความคิดของผู้นิยมในลัทธิมาร์กซิสต์จากบุคคลอื่น ๆ ดังต่อไปนี้คือ สันนิบเดย์ต ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่ได้ออกตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซีย บุคคลต่อมาได้แก่อาลีหมิน มูโซ ทั้ง ๒ คนพยายามอธิบายให้ชูการ์โนเข้าใจถึงความทุกข์ยากของประชาชนว่ามีสาเหตุมาจากการกระทำของลัทธิอาณานิคมอย่างไรบ้าง บุคคลต่อมาคือ ทานณะเดกา กิฮาดจาเดวันโตโร ซึ่งมองประชาธิปไตยตามแนวความคิดของเลนินคือต้องทำลายลัทธิอาณานิคม เพราะลัทธิอาณานิคม ลัทธิจักรวรรดินิยม และลัทธิอาณานิคมเป็นศัตรูของประชาชน

(ข) กลุ่มนิยมประชาธิปไตยแบบตะวันตกได้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ชูการ์โนโดยเน้นถึงความชั่วของลัทธิอาณานิคมที่กระทำต่อกินแดนที่ตกเป็นอาณานิคม กลุ่มนี้เน้นความสำคัญในเรื่องเสรีภาพ ความเป็นเอกราชและการปกครองตนเอง

(ค) กลุ่มทนายทนายใหญ่ใหญ่แห่งอินโดนีเซียเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นหัวหน้าสาขาของสมาคมอิสลาม โดยให้ความรู้แก่ชูการ์โนว่าหอการค้าชาวฮอลันดาได้รวมกันปล้นความร่ำรวยในดินแดนดินของอินโดนีเซีย ส่งไปบำรุงเนเวอร์แลนด์ปีละไม่น้อยกว่า ๑,๘๐๐ ดาเมกิดเคอร์

๒.๓.๔ สถาบันทางการเมือง เช่น สมาคมอิสลาม ซึ่งเป็นองค์การในการรวมความสามัคคีภายในชาติ และโคโซเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการกอบกู้เอกราช ชูการ์โนให้ความสนใจมาก เพราะสมาคมดังกล่าวนอกจากจะมีสมาชิกมากแล้วยังมีเป้าหมายในการต่อสู้อย่างแน่นอนคือวางแผนปรับปรุงการเมืองและการปกครอง และแสดงปฏิกิริยาตอบโต้การกระทำของรัฐบาลอาณานิคม และหันมาปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายใต้ตุลุมการณัฟว่า ถ้าแก้ไข

^{๑๗} Gunung Agung (H.K.) (ed.), *op.cit.*, pp.42 - 43.

ปัญหาความยากจนของประชาชนไม่ได้ สมาชิกของสมาคมจะร่วมกันทำด้วยระบบอาณานิคมทั้งหมดไป
 สาขาต่าง ๆ ของสมาคมอิสลามได้ให้ความรู้แก่ผู้การโน้ในเรื่องหลักและวิธีการช่วยเหลือตนเอง
 การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และคตินิยม นอกจากนี้ยังมีสโมสรการเมือง ซึ่งผู้การโน้จัด
 ตั้งขึ้นมาเองเมื่ออายุเพียง ๑๖ ปี โดยให้ชื่อว่า "ตรี โกลโร ดาร์โม" (Tri Koro Darmo)
 โดยในอุดมการณ์ทางการเมืองแบบยุคบุกเบิก เพราะตรี โกลโร ดาร์โม หมายถึงวัตถุประสงค์หลัก
 สี่ข้อ ๓ ประการ คือ เสรีภาพทางการเมือง เสรีภาพทางเศรษฐกิจ และเสรีภาพทางสังคม ส่วน
 สโมสรการศึกษา ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มผู้นำในระหว่างที่ผู้การโน้กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคใน
 เมืองบันดุง ซึ่งมีเป้าหมายที่จะให้คนโคเน็เรียนได้มีการปรับปรุงตนเองในทุก ๆ ด้าน และต่อต้านการ
 กดขี่ของลัทธิอาณานิคม

๒.๓.๕ ชื่อสารมวลชน ชื่อสารมวลชนที่นับว่าสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทาง
 การเมืองของผู้การโน้มาก คือ นิตยสารพิมพ์ และ นิตยสารสูง เพราะเมื่อผู้การโน้ได้อ่านนิตยสาร
 ให้เกิดปัญญาและได้แสดงออกมาให้โจโกธามานีโน้ได้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ผู้การโน้มีความรู้ความ
 สามารถในทางการเมือง พร้อมเขียนบทความที่เกี่ยวกับการเมือง จึงได้รับมอบหมายให้เป็นบรรณา
 ธิการนิตยสารพิมพ์ "อูตุซัน ฮินเดีย" (Utusan Hindia) และผู้การโน้ได้เขียนบทความลง
 พิมพ์ในนิตยสารดังกล่าวโดยใช้นามปากกาว่า "บิมา" ในหัวข้อเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง เช่น
 เรื่อง "ปัญญาชน" (Intellectuals) พิมพ์เผยแพร่ออกไปในหมู่ประชาชนในราว ค.ศ. ๑๙๒๐
 ประมาณ ๕๐๐ ชิ้น นอกจากนิตยสารแล้วยังมีนิตยสารสูง ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดในทางการเมือง
 เมืองของผู้การโน้มาก และมีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาบุคคลิกภาพ อันมีผลต่อพฤติกรรมในทางการเมือง
 เพราะปรากฏว่าการปฏิบัติการในทางการเมืองของผู้การโน้พยายามเลียนแบบตัวละครในนิตย
 สารสูง เช่น "บิมา" (Bima) ซึ่งมีนิสัยต่าง ๆ ดังนี้ ใจร้อนควนโค หึงงายโส จองทอง มีความ
 ทะเยอทะยานและมีความกล้าหาญ ส่วน "ดาหลัง" (Dalang) และ "กาตุกาทจา"
 (Gatutkatja) มีกรรขามาก ชอบทำสงครามออกทัพจับศึก ชอบต่อต้าน สิ่งชั่วร้ายมาขึ้น

001487

แห่งประจวบหรือบางครั้งก็ว่าละครถึงกล่าวทำตัวเป็นพระเจ้า นักรบ ผู้มีอำนาจอภิเษก ทำตัวเป็น
ยักษ์กินคน ตลก และมักจะทำอะไรไร ๆ ในบางครั้ง^{๑๕}

๒.๓.๖ การเรียนรู้โดยตนเอง ชูการ์โนสามารถเข้าใจปรัชญาการเมืองและวิธีการ
ต่อสู้ในทางการเมืองของนักต่อสู้ทางการเมืองมากมาย เช่น คาม เฮเกล รุสโซ วอลเทอร์ เรนาน
ลินคอล์น เจฟเฟอร์สัน ชูญักเซน เมจิ ไรชชาด อากาเทอก ยอร์ชวอลริงกัน แกลคส์โทน ซิดนีย์
บิคส์เวมน์ มัชชีปี จาวัว การ์วิตซาลดี ออทโทโยเออ แอคเลอร์ คาร์ดมาร์ก และเลมิน นอกจากนี้
ชูการ์โนยังได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความยิ่งใหญ่ในอดีตของอินโดนีเซียว่าเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม
เป็นศูนย์กลางการค้า เป็นศูนย์กลางการเดินทางเรือโดยอย่างไร และการกบฏซิมแห่งของพ่อค้าชาว
ฮอลันดาที่พ่ายกับชาวอินโดนีเซียเขยเขียงทางฝ่ายอย่างไรบ้าง สิ่งเหล่านี้ทางก็ทำให้เกิดความรู้สึกเสีย
แค้นชิงชัง และนำไปสู่การแสดงปฏิกริยาตอบโต้การปกครองของรัฐบาลอาณานิคม และยังได้
ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปกครองดั้งเดิมของอินโดนีเซีย ซึ่งเรียกว่าหลัก
"โคตอง - โรยอง" หรือประชาธิปไตยแบบอินโดนีเซีย การเรียนรู้โดยตนเองทำให้ชูการ์โน
สามารถเข้าใจปรัชญาเก่า ๆ ของชาวชวา (Javanese Maxim) และแนวความคิดกระบวนการ
การวิภาษของมาร์ก ชูการ์โนได้ใช้หลักการดังกล่าวเป็นพื้นฐานในการแก้ไขข้อขัดแย้งในทางการเมือง
เมืองกามหลักที่ว่า "ทุกสิ่งทองเป็นหนึ่งสิ่ง" (one synthesis) และสิ่งที่ว่านี้คือ "ลัทธิสังคมนิยม
ลัทธิสังคมนิยม และอิสลาม"^{๑๖}

๒.๔ การเรียนรู้ทางการเมืองของชูการ์โนได้กระทำไปภายใต้เงื่อนไขที่เกี่ยวกับอายุและ
สิ่งที่เรียนรู้มีความสัมพันธ์กันดี

ตามสูตรของอาสาวดกล่าวว่าเด็กจะเริ่มสนใจการเมืองตั้งแต่อายุ ๕ ขวบ แต่สำหรับชูการ์โน
นั้นมีหลักฐานปรากฏว่าเริ่มสนใจการเมืองตั้งแต่อายุย่างเข้า ๑๔ ขวบ แนวของการเป็น
ผู้นำได้แสดงออกมาให้เห็นตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ และได้เรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อ

^{๑๕} Ibid., pp.3 - 6.
^{๑๖} Bernhard Dahm, op.cit., p.43.

อายุย่างเข้า ๑๘ ขวบ โดยเฉพาะในระหว่างที่บิดาส่งไปอาศัยอยู่กับครอบครัวของโธมา ไมยัค โจโกธามีนีโบโต และการเรียนรู้ทางการเมืองได้ทวีความรุนแรงขึ้นอีกเมื่อกำลังเรียนในวิทยาลัย เทลนิก

๖.๕ นอกจากการเรียนรู้ในระยะเริ่มแรกหรือในครั้งแรกเมื่อพิชิตต่อพฤติกรรมในทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองของซูการ์โนเป็นอย่างมาก ซึ่งแก้ไขไม่ได้

การเรียนรู้ทางการเมืองของซูการ์โนไม่ว่าจากบิดามารดา ปู่และย่า ครอบครัวของ โจโกธามีนีโบโต กลุ่มการเมือง สถาบันการเมือง สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน และการ เรียนรู้โดยตนเอง มีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเมืองของซูการ์โนในโอกาสต่อมา คือเป็น ผู้นำแบบนักทฤษฎีนิยม ผู้นำในการปฏิวัติ และผู้นำในเชิงอำนาจนิยม พฤติกรรมทางการเมืองแบบ ผู้นำทฤษฎีนิยมได้แสดงออกมาก็เห็นอย่างเด่นชัดก่อน ค.ศ. ๑๙๔๕ และในขณะเกี่ยวกับพฤติกรรม ทางการเมืองแบบผู้นำในการปฏิวัติและความเป็นผู้นำแบบทฤษฎีนิยม ทำให้ซูการ์โนเป็นที่รู้จักของ ประชาชนในฐานะทาง ๆ กัน เช่น "สิงห์แห่งเวทีการเมือง" (Lion of the Podium) "บิดา แห่งชนชั้นกรรมกรพิชิต" (Papak Kaum, Papak Marhaen) "กระทิงเผด็จการ" (Banteng Repolusi) "พญายักษ์ใหญ่" (big Bung) และผู้นำในการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ (The Great leader of the Revolution) ส่วนพฤติกรรมทางการเมืองในฐานะผู้นำในเชิงอำนาจ นิยมได้แสดงออกมาก็เห็นอย่างเด่นชัดนับตั้งแต่ซูการ์โนได้เสนอให้เอาระบบประชาธิปไตยแบบ นำวิวัฒนาการเป็นหลักการปกครองประเทศ และใช้หลักการปกครองเรื่อยมาจนถึง ค.ศ. ๑๙๖๕ ซูการ์โนได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดามารดา ปู่และย่า ตั้งแต่ยังเยาว์ โดยเฉพาะความ เชื่อที่ว่าเขาเป็นมนุษย์มหัศจรรย์ มีกำลังกายแข็งแรงดึกขมขมขมขม และสืบเชื้อสายมาจากชน ชั้นปกครองของสังคม ซึ่งบรรพบุรุษตนแรกเป็นนักรบที่กล้าหาญสามารถปกครองชาวอินโดนีเซียก่อนที่ อินโดนีเซียจะตกเป็นอาณานิคม ความเชื่อเรณูนิยมเป็นพื้นฐานของความกตัญญูในเชิงอำนาจนิยมและ อธิปไตยรองความเชื่อจะไปครอบงำหรือมีอิทธิพลเหนือความสำนึกทางการเมืองที่เกี่ยวกับพักรู

๒๑ Willard A.Hanna, op.cit., p.12.

ข้อสงสัยและการก้าวร้าวที่จะเกิดขึ้นจากผู้อยู่ใต้อำนาจของฝ่ายตรงกันข้ามอันเกิดจากการใช้อำนาจ
ในทางการเมืองของเขาและความเชื่อในเรื่องนี้เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือ
การพัฒนาการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก

ปัจจัยพื้นฐานในการสร้างอำนาจทางการเมืองของทหารในทั้งส่วนที่เป็นพื้นฐานและส่วนที่
สนับสนุนดังกล่าวมาแควข้างต้นกลายเป็นตัวเร่งให้ทหารในคิดสร้างอำนาจทางการเมือง โดย
ทำการปฏิวัติกลางอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลอาณานิคม แต่ตัวเร่งจะรุนแรงเพียงใดก็ตาม
การปฏิวัติก่อน ค.ศ. ๑๙๔๕ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะระบบการเมืองและการปกครองภายใต้อิทธิ
พลของลัทธิอาณานิคมยังไม่เสียศูนย์แห่งอำนาจหรือเกิดช่องว่างในการปราบปรามการต่อต้านของ
กระบวนการกอบกู้เอกราชของชาวพื้นเมืองและถึงไปกว่านั้น เมื่อเห็นว่าการท้าทายใหม่
เปลี่ยนแปลงจากระบบการกอบกู้เอกราชที่ความรุนแรงมากขึ้น นอกจากจะทำการปราบปราม
แล้ว รัฐบาลอาณานิคมพยายามลดความตึงเครียดลง

ในขั้นแรกที่อินโดนีเซียตกเป็นอาณานิคมบริษัทช่อสันคี่ส์ ดำเนินการค้าภายใต้นโยบาย
ผูกขาด นโยบายขยายอิทธิพล และนโยบายการเพาะปลูก แต่เมื่อพิจารณาเห็นว่านโยบายต่างๆ
ดังกล่าวค่อนข้างจะรุนแรงก็เปลี่ยนมาใช้นโยบายจริยธรรมตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๐๓ เป็นต้นมา ภายใต้
นโยบายดังกล่าวเปิดโอกาสให้ชาวพื้นเมืองได้รับการศึกษามากขึ้น และดำเนินการปกครองภายใต้
คำขวัญที่ว่า "เสรีภาพจากซอดแลนด์" และใน ค.ศ. ๑๙๑๖ รัฐบาลอาณานิคมยังได้จัดตั้ง
สภาที่ปรึกษาหรือสภาประชาชนขึ้นมาอีก เพื่อให้เป็นสภาของตัวแทนชาวพื้นเมือง สมาชิกของ
สภาดังกล่าวเข้ามาโดยการเลือกตั้งและแต่งตั้งในวันแรกสมาชิกทั้งหมด ๓๕ คน เลือกตั้ง ๑๕
คน แต่งตั้ง ๑๕ คน ส่วนอีก ๑ คน เป็นประธานได้รับการแต่งตั้งโดยกษัตริย์แห่งเนเธอร์แลนด์
ต่อมาใน ค.ศ. ๑๙๓๑ สมาชิกสภาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกเป็นชาวอินโดนีเซีย ๓๐ คน ชาวฮอลันดา
๒๕ คน จาก ๓๐ คน เข้ามาโดยการเลือกตั้ง ๒๕ คน ส่วนจาก ๒๕ คน เข้ามาโดย
การแต่งตั้ง ๑๕ คน นอกนั้นแต่งตั้งโดยข้าหลวงใหญ่ของเนเธอร์แลนด์ประจำอินโดนีเซีย สภา

๒๖
Carl Leiden and Karl M. Schmitt, The Politics of Violence: Revolution in the Modern World (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1968), pp.14 - 15.

แห่งนี้มีอำนาจในทางนิติบัญญัติ และวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของรัฐบาลอาณานิคม^{๒๓} รัฐบาลอาณานิคมจึงสามารถปกครองอินโดนีเซียสืบต่อกันมาจนถึง ค.ศ. ๑๙๔๒ และที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดอำนาจทางการเมืองไปไม่ได้เพราะว่ารัฐบาลอาณานิคมต่อต้านกำลังภายในประเทศไม่ได้ แต่ที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดอำนาจทางการเมืองไปในครั้งนี้สาเหตุมาจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ กองทัพญี่ปุ่นบุกเข้ายึดดินแดนอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ทุกส่วนภายหลังที่ได้ขับรัฐบาลอาณานิคมออกไปแล้ว ญี่ปุ่นได้จัดตั้งรัฐบาลทหารของญี่ปุ่นปกครองอินโดนีเซียสืบต่อจากรัฐบาลอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ แต่รัฐบาลทหารของญี่ปุ่นคงมาสูญเสียอำนาจในการปกครองใน ค.ศ. ๑๙๔๕ ทั้งนี้เพราะญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ ฝ่ายสัมพันธมิตรพยายามจะเข้ายึดอินโดนีเซียและดำเนินการปกครองในฐานะดินแดนอาณานิคมอีก แต่ได้รับการต่อต้านจากกระบวนกรกอบกู้เอกราชภายใต้การนำของซูการ์โนในที่สุดซูการ์โน และอีกหลายคนประกาศเอกราชในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๕

---

^{๒๓} อรรถิ เลาวพงค์, "การต่อสู้เพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย" (วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า ๓.